A°. 1846. N°. 61.

ARNHEMSCHE COURANT.

De prijs dezer Courant, die geregeld vijfmaal 's weeks wordt uitgegeven, en wel op *Dingsdag*, *Woensdag*, *Donderdag*, *Vrijdag* en *Zaturdag*, is *f* 5 in de drie maanden.

ZONDAG 15 MAART.

De prijs der Advertentiën is, van een tot twee regels, *f* 1.00, en voor elken regel daarboven 20 centen, behalve 35 centen zegelregt, voor elke plaatsing.

Buitenlandsche berigten.

ITALIE.

Rome, *28 febr.* Eergisteren is grootvorst *Constantyn* hier aangekomen en heeft heden op den middag, een bezoek bij Zijne Heiligheid afgelegd. De paus ontving hem op den drempel van zijn audiëntievertrek; de grootvorst boog zich diep, trad met alle betoon van eerbied op den heiligen vader toe, vatte deszelfs hand en kuste die hartelijk. Even hartelijk begroette hem de paus en vernam naar zijn welzijn. Hierop nam Z. Heil. den jongen vorst bij de hand, leidde hem vaderlijk het vertrek in en wees er hem een armstoel om zich neder te zetten. Graaf *Butenieff* volgde, waarop de deuren gesloten werden. Het gesprek duurde 23 minuten. Graaf *Grim*, des vorsten opvoeder, maakte in dien tusschentijd de aanmerking: „De audiëntie moet den vorst aangenaam en den heiligen vader van belang voorkomen, want bij den sultan te Konstantinopel duurde het gehoor slechts vijf minuten." Na de audiëntie stelde de vorst den heiligen vader ook zijn gevolg voor. Z. Heil. onderhield zich eenige minuten met graaf *Grim*; vervolgens nam de grootvorst nog eenmaal de regterhand van Z. Heil. en kuste die allervriendelijkst en eerbiedig. Na eene diepe buiging met het hoofd verliet hij hem en gaf den hem verzellenden opperhofmeester prins *Palavicini* den last, om den heiligen vader nog eenmaal regt hartelijk te danken. De grootvorst zal, zoo men vernemt, nog drie weken in de *eeuwige stad* vertoeven. Hij heeft denzelfden adelaarsblik als zijn vader, en, hoezeer nog slechts 18 jaren oud, mannelijke vastheid in tred en voorkomen.

ENGELAND.

Londen, *13 maart.* In het Hoogerhuis heeft lord *Denman* eergisteren de tweede lezing voorgesteld van de bill, tot bescherming van personen en eigendommen in Ierland. Na eene korte discussie had die lezing ook plaats.

— Dezelfden dag werd in het Lagerhuis de discussie voortgezet nopens het ministeriëel voorstel, met betrekking tot het tarief en de granen. Op eene vraag van sir *R. Inglis*, antwoordde sir *R. Peel*, dat hij voorstelde, om maïs, boekweit en rijst, krachtens een bevelschrift, toe te laten tot het verminderde regt, zoodra de daaron betrekkelijke resolutie aangenomen was. Vervolgens werd de bill ten eerste male gelezen en bepaald, dat de discussie nopens de tweede lezing op aanstaanden maandag zou plaats hebben.

In het Lagerhuis werd door den heer *Williams* eene motie gedaan tot het aanbieden van een adres aan H. M, waarbij H. D. zou worden verzocht, bevel te geven tot het instellen van een onderzoek nopens de staat van het onderwijs in het prinsdom Wales, voorts met betrekking tot de middelen, welke de landbouwende klasse heeft, om zich in de engelsche taal te oefenen. Hij schetste, bij die gelegenheid, een treurig tafereel van den toestand der beschaving, en van het onderwijs in die streken. De motie werd door den heer *Morris* ondersteund.

Sir *G. Grahan* kon niets afdingen, op hetgeen door den heer *Williams* was gezegd. Hij stelde voor, dat het comité voor het onderwijs twee leden naar Wales zou zenden tot het doen van een onderzoek, en hoopte, dat waarschijnlijk de tusschenkomst van het Parlement gedurende deze zitting nog zou worden verleend.

— Den 9den dezer hebben verscheiden bijeenkomsten van uitgewekene Polen plaats gehad, die op gunstige tijdingen wachten, om zich naar het tooneel van den opstand te begeven.

— Een dagblad van Hull zegt, uit een goede bron te weten, dat het russische gouvernement voornemens is, om eerlang deszelfs tarief in eenen liberalen zin merkelijk te wijzigen.

FRANKRIJK.

Parijs, *11 maart.* Morgen zal men de discussie beginnen over het voorstel van den heer *de Rémusat* betreffende de incompatibiliteiten. Het schijnt zeker te zijn, dat er in eene bijeenkomst der leden van de linker zijde en van het linker centrum, welke heden morgen heeft plaats gehad, besloten is, om eene geheime stemming te verzoeken over de artikels en het amendement van den heer *Gaillon Barrot*.

— De hertog *van Aumale* is heden morgen vertrokken, om zich naar Algérië te begeven. De koning, de koningin, de hertogin *van Aumale* en al de leden van de koninklijke familie waren reeds ten 7 ure bijeen in het vertrek der koningin, om afscheid van den prins te nemen. Ten 8 ure is Z. K. H. naar den spoorweg van Orleans vertrokken, vergezeld door 2 adjudanten en 2 ordonnans-officieren. Hij zal morgen te Toulon zijn en zich ter beschikking van den gouverneur-generaal stellen. Men denkt, dat zijne afwezigheid eene maand zal duren.

— Men wil stellig weten, dat de heer *Martinez de la Rosa*, benoemd tot spaansch gezant te Parijs, de volmagt van de koningin *Christina* heeft ontvangen, om een huwelijk te doen aangaan tusschen hare dochter *Louisa Fernanda* en den hertog van *Montpensier*, en dat hij de onderhandelingen ten deze dadelijk na zijne aankomst in Frankrijk zal aanknoopen.

Men verzekert, dat het fransche gouvernement aangeboden heeft, om verblijf te geven aan de Polen, die in de laatste onlusten begrepen zijn, en dat het de verzekering heeft ontvangen, dat zij niet tot verbanning zouden worden veroordeeld. Deze verklaring is echter slechts door Pruissen en Oostenrijk gegeven.

— De heer *Duputch*, de onlangs afgetreden bisschop van *Algiers*, die zich kortelings met eenen onzachten aanhaling heeft beladen, heeft eenen brief doen drukken, van Z. H. gericht tot den heer *Gerbet*, ter verslag van den beklagenswaardigen toestand, waarin hij het kerspel bij zijne aankomst aldaar had gevonden, en van den, in vele opzigten, daar voldoenden staat, waarin hij het bij zijn ontslag verlaat. De prelaat verklaart zich omtrent de grote onevenredigheid van zijne geestelijke inkomsten tot de uitgaven, tot welke hij verplicht werd, door de begeerte, het kerspel te organiseren moeijelijke taken, onder zijn gewigt het beurtlijk. Eindelijk zegt hij, en dat wel herhaaldelijk, dat hem het eenzame kloosterleven wacht: hij schrijft zelfs den brief aan den paus op den drempel van de half geopende poort van het klooster *Notre Dame de la Trappe de Staouëlis*. Eene dusdanige formele verklaring wederspreekt het bericht der dagbladen, die meenen te kunnen, dat een kanonikaat van St. Denis voor den prelaat *Duputch* zou bestemd geworden zijn.

— Te Parturages, bij Mons in Henegouwen, is gisteren ochtend een verschrikkelijk geval gebeurd. Zekere heer *Marousé* hield, reeds onberaden genoeg, een' aanzienlijken voorraad buskruid in zijn huis. Bovendien beging hij de dubbele onvoorzigtigheid van dezen voorraad, in plaats van denzelven ergens op zolder opgesloten te houden, in zijnen kelder te plaatsen en des avonds, met een jong kind op den arm en een brandend licht in de hand, in dien kelder af te klimmen. Wat er verder gebeurd mag zijn weet men niet; maar een oogenblik daarna vernielde eene geweldige ontploffing bijna geheel het huis. Het ongelukkige kind is, stervende, op eene naburige haag gevonden; *Marousé* zelf lag zieltogende niet ver van daar, met zwakke stem aanhoudend roepende: *water! water!* Zijne schoonmoeder, die hare slaapkamer gelijk vloërs had, is, door den opgeslagen vloer, levenloos in den kelder gevallen. *Marousé's* vrouw is de eenige, die aan de algemeene vernieling ontkomen is, omdat zij zich in een vertrek bevond, dat buiten den werkkring der noodlottige uitbarsting gelegen was.

BELGIE.

† *Brussel*, *13 maart.* »Een natuurlijk gevolg van de onzekerheid in het bestaan van het ministerie is de weinige belangrijkheid van de zittingen der representanten. Somtijds hebben die reeds, uit hoofde van het ongenoegzaam getal der opgekomen leden, moeten uitgesteld worden. Gister, evenwel, had de vergadering betrekkelijkerwijze, in dit opzigt, eene ongemeene talrijkheid. Het was, omdat de dobberende gissingen omtrent een herstel in de crisis, door de *onderstelling* van eene zamenstelling op den door mij medegedeelden voet, schijnbaar tot een standpunt van eenige zekerheid gebracht zijn. Een weinig beduidend amendement op een artikel van de wet over de comptabiliteit werd met 56 tegen 6 stemmen *aangenomen*.

»Men hoorde bij het appel nominal, die *neen* [illegible], van de prins *de Chinay*, waarop van [illegible] gelach gehoord werd, en eene stem riep: [illegible]. Aanleiding tot dit gelach gaf, dat de [illegible] van staat, *de Meulemere*, die op hem [illegible] en ja stemde. De zes tegenstemmers tegen het [illegible] toen voor nieuwe ministers of minister[illegible] gehouden, waren de heeren *de Chimay*, [illegible], *d'Anethan*, *Malou*, *de Merode* en *d'Ansembourg*, welke laatstgenoemde door zijne tegenwoordigheid alleen deed blijken, dat zijn uitstap naar Kamen van korten duur was geweest, hetwelk, echter, niet wegneemt, dat hij gezegd wordt, even als de heeren *Liedts* en *de Meulenaere*, stellig geweigerd te hebben in het onderstelde nieuwe ministerie [illegible] portefeuille te aanvaarden.

»Men leest in de dagbladen, dat de afwezende minister *d'Hoffschmidt* gisteren op den middag aan onderscheidene politieke vrienden mededeelde, dat hij door den heer *Orban* vervangen was, en dat, te twee ure, in de Kamer, laatstgenoemde heer zelf daarover de complimenten van zijne medeleden aanvam.

»Maar hoewel ook de heer *Deschamps* aldaar zich met een ander lid van beide partijen over de onderstelde zamenstelling onderhield, wist men, te vijf ure, (dus eerst lang na het vertrek van den post,) dat het voornemen afgesprongen was, doordien de heer *Malou*, na beraad, volstrekt zijne medewerking daartoe weigerde.

»De zitting werd te vier ure tot heden gescheiden. Een incident was daarbij eene korte woordenwisseling over een' vermeenden twijfel omtrent den uitslag eener

bij appel nominal besliste stemming. De heer *Verhaegen* was van oordeel, dat het, om daarvan te doen blijken, noodig zoude zijn, dat de later ingekomen leden niet aan de herstemming deel namen. Drie van dezen onthielden zich, doch een hunner stemde, en er waren toen van 75 stemmende leden, 35 *voor* en 37 *tegen*. De eerste *opgave* was abusievelijk geweest 35 *tegen* en 36 *voor*. De *ware* meerderheid, tot welke *Verhaegen*, maar niet *de Merode* behoorde, was derhalve, door de medestemming van het nieuw ingekomen lid, slechts met 1 *vermeerderd*. Het zeldzame was, bij de vraag of die medestemming zoude toegelaten worden, van den heer *de Merode* de woorden te hooren: „ik deel het gevoelen van den heer *Verhaegen*."

Binnenlandsche berigten.

Amsterdam, 31 maart. Het gerucht, hetwelk men, als herkomstig uit Rotterdam, goedgevonden heeft door middel van een der hier uitkomende dagbladen te verspreiden »alsof er reeds valsche papieren munt in omloop zoude zijn, en ten gevolge daarvan van regeringswege contra-order zou gegeven zijn, om het papieren geld niet vender in werking te brengen, aangezien het valsche papieren geld volstrekt niet van het echte te onderscheiden is" — is, indien daarmede, zoo als het schijnt, de *mantbiljetten* bedoeld worden, *van allen grond ontbloot*. Bij de administratie is niets bekend van eenige poging tot het nabootsen van de mantbiljetten, noch omtrent eenig verbod van derzelver uitgifte.

— Z. M. heeft bewilliging verleend tot het oprigten eener naamloose handels-maatschappij onder den naam van: aken-maastrichtsche spoorweg-maatschappij, waarvan het domicilium te Maastricht zal zijn gevestigd, ten doel hebbende, om, in gemeenschap met de aken-maastrichtsche spoorweg-maatschappij te Aken eenen spoorweg aan te leggen en te exploiteren van Aken naar Maastricht, met twee zijtakken, waarvan een op pruissisch grondgebied van Burchgen bij Laurensberg tot in de nabijheid van Kohlscheid, de andere op nederlandsch grondgebied, in verbinding met de steenkoolmijnen van Kerkrade. Het maatschappelijk kapitaal bestaat uit 13,750 aandeelen aan toonder, ieder à *f* 250, en bedraagt alzoo *f* 3,440,000: daaronder begrepen de 12,330 aandeelen, welke door de te Aken gevestigde maatschappij zullen worden uitgegeven.

— Uit een Duitsch werkje, onlangs uitgekomen, vinden wij de volgende bijzonderheden, welke wij aan de aandacht onzer landbouwende lezers onderwerpen: Vooreerst zou het nuttig zijn een of meer bakken in paardenstallen te houden, als voorbehoedmiddel tegen duizelingen der paarden (in het Engelsch *stagger*, bij ons *kolder*); voorts zouden bakken, in koestallen geplaatst, door hunnen sterken reuk wel onaangenaam, maar tevens nuttig zijn, om wel door de *longzuigte* in die stallen voor te komen. Dit heeft men in Beijeren bevonden en is ook te Schitz en in het Odenwald met goed gevolg aangeroerd geworden. De eigenaardige uitwaseming van den bak zou, namelijk, de smetstof (*miasma*) der longzuigte buitenden en onschadelijk maken.

Amsterdam, 34 maart. Naar men vernoemt heeft Z. M. bij besluit van 5 dezer, n°. 47, bepaald, dat de provinciale staten van Noord-Holland in deze maand buitengewoon bijeen zullen komen tot het beraadslagen over onderscheidene onderwerpen, onderanderen ook tot het vervullen der vacature van lid in het collegie van gedeputeerde staten, vacant door het overlijden van den heer *van Straten*, alsmede tot het opmaken van eene lijst van drie kandidaten voor de betrekking van raadsheer bij het hof in dit gewest, ter vervanging van wijlen den heer *Boas*.

's Gravenhage, 32 maart. Heden is voor de arrondissements-regtbank alhier behandeld de zaak van *Jaapje van der Zijl*, oud 24 jaren, dienstmeid te Scheveningen, beklaagd van door hare nalatigheid en onvoorzigtige handelwijze, bij of na hare bevalling, den dood te hebben veroorzaakt van haar pasgeboren kind. De beklaagde, die aanvankelijk als beschuldigd van kindermoord, naar den procureur-generaal was verwezen, is later, bij arrest van het provinciaal gerechtshof in Zuid-Holland, in raadkamer, naar de correctionele teregtzitting van de regtbank voorheen verwezen, hebbende het hof geene genoegzame bewijzen voorhanden gevonden, dat de beklaagde moedwillig den dood haars kinds zou hebben veroorzaakt, noch dat zij zou geweten hebben, dat het kind, dat zij, kort na de bevalling, zelve begraven had, nog geleefd zou hebben. Uit de instructie zoo wel als uit de debatten in deze, is hoofdzakelijk gebleken, dat de beklaagde, in den avond van den 7den op den 8sten Augustus 1845, ten huize harer meesteres, na hevige pijnen, zonder eenigen bijstand, en dus geheel alleen, is verlost van een kind van het mannelijk geslacht; dat dien avond hare meesteres, voor welke steeds de beklaagde hare zwangerschap had geheim gehouden, haar voor de bevalling herhaaldelijk naar de oorzaak harer pijn had gevraagd, en in de vooronderstelling, dat zij zwanger mogt zijn, haar tot bekentenis trachtte over te halen, en, zoo veel mogelijk, bijstand aanbood, doch dat de beklaagde, steeds over buikpijn klagende, haren waren toestand niet kon of wilde opgeven; dat de beklaagde, eindelijk, in den laten avond de kamer verliet, zich naar de plaats begaf en op het geheim gemak in eene staande houding van het kind verloste. Zij had daarop, in de meening dat het kind dood was, de woning dadelijk verlaten, zich naar het duin begeven en daar hetzelve onder het zand begraven. Door hare tijdelijke gesteldheid en de zware vermoeijenis uitgeput, had zich de beklaagde, na de begraving van het kind, ten huize harer zuster begeven en was haar daar, door eene vroedvrouw, verdere hulp verleend. Hare meesteresse, intusschen, onbekend met het gebeurde, had alleen de plotselinge verdwijning der beklaagde uit hare woning opgemerkt, was haar nageloopen, doch kon haar niet achterhalen. Argwaan krijgende, gaf zij aan de zaak ruchtbaarheid en kwam het geval weldra ter oore van den commissaris van politie, den heer *Behr*, te Scheveningen, die zich onmiddellijk met eenen agent ten huize der zuster van de beklaagde begaf, daar van de laatste al de bijzonderheden harer bevalling, benevens der begraving van het kind inwon en alle pogingen in het werk stelde, om het lijkje te ontdekken. Door zijne bemoeijingen werd ook spoedig de heer *Rausch*, heel- en vroedmeester, ontboden, om het lijkje, dat eerst, na lang vergeefs te hebben gezocht, den volgenden ochtend werd ontdekt op de plaats, door de beklaagde aangeduid, benevens de vrouw zelve te onderzoeken. Deze heer, alsmede de heer chirurgijn en vroedmeester *van den Hegge Zijnen* hebben daarop, op last der justitie, die inmiddels de zaak was komen onderzoeken, een *visum repertum* opgemaakt, waaruit voornamelijk blijkt, dat het kind veldragen en levens-vatbaar was, dat eenige kenteekenen aan het hoofd de kenmerken opleveren van bij de geboorte te hebben geleefd, doch dat de dood zou kunnen plaats hebben gehad door eene gewelddadige verlossing (immers het kind was der vrouw ontvallen en op de klinkersteenen nedergekomen), dat eindelijk ook de genomene longenproef het bewijs zoude opleveren, dat het kind levend ter wereld was gekomen, enz.

De beklaagde heeft alles ten volle beleden met uitzondering van éene omstandigheid, die door hare meesteres was opgegeven; deze namelijk, dat zij zich, na de bevalling, naar de pomp zou hebben begeven, welke pomp, zoowel als een tobbetje, voor de stelve geplaatst, met bloed waren bedekt, hetgeen ook door de justitie, de deskundigen en andere personen was waargenomen.

Op de vraag, waarom zij, bewust van haren toestand, geene voorzorgen voor hare bevalling genomen had en niet het een of ander daartoe in gereedheid had gebragt, gaf zij op, geenszins haren zwangeren staat te hebben geweten, maar dat zij, bepaaldelijk tot het bedoelde einde, haar huurgeld in handen harer meesteres had gelaten, hetgeen deze ook erkende.

Voor het overige heeft de laatste, nopens haar verig trouw en zedelijk gedrag, de gunstigste verklaring afgelegd.

De heer substituut-officier, jhr. mr. *de Brauw*, heeft daarop in eene breedvoerige rede de zaak ontwikkeld en de schuld der beklaagde aan de haar toegerekende nalatigheid en onvoorzigtigheid volgehouden, en ten slotte gerequireerd tot twee jaren correctionele gevangenisstraf, *f* 25 boete en in de kosten.

De verdediger der beklaagde, mr. *A. de Pinto*, heeft in eene zeer uitgewerkte pleitrede op regtskundige en wetenschappelijke gronden trachten te betoogen, dat het niet wettelijk en naar eisch van regten bewezen is, dat het kind na de geboorte zou geleefd hebben; dat de dood van hetzelve zeer waarschijnlijk kan veroorzaakt zijn door een val, die de beklaagde eenige dagen te voren had gedaan; dat de opgaven der deskundigen, benevens het *visum repertum* dienaangaande, zeer onzeker en twijfelachtig zijn; dat in allen geval het niet zeker is, dat de vrouw kan geweten hebben, dat het kind nog in leven zou zijn geweest, enz. — Hij concludeerde tot vrijspraak van de beklaagde.

De uitspraak is bepaald op heden over acht dagen.

's Gravenhage, 33 maart. De directeur der artillerie-, stapel- en constructie-magazijnen te Delft zal, onder nadere goedkeuring, op den 8sten april aanstaande, op het bureau zijner directie, aan den minstinschrijvende aanbesteden de levering van 100,000 ponden geraffineerde salpeter in brooden, ten behoeve van voorschreven magazijnen. De voorwaarden der aanbesteding zullen, van heden af, ter lezing liggen op het bureau des aanbesteders, op de bureaux van de heeren gouverneurs der provinciën, alsmede van den heer kommanderenden officier der artillerie te Maastricht.

— Bij vonnis der arrondissements-regtbank te dezer stede, van 12 maart jl., is *F. H.*, horologiemaker alhier, wegens misbruik van vertrouwen, door twee hem ter reperatie gegeven horologiën in de bank van leening te brengen, bij verstek veroordeeld tot een jaar gevangenis, *f* 15 boete en in de kosten.

— De drieling, dezer dagen alhier geboren, is reeds overleden. De kraamvrouw bevindt zich redelijk welvarende.

— De arrestatie van twee publieke vrouwen, die wegens rustverstoring werden aangehouden, heeft te Leiden in den nacht van 9 op 10 maart jl. aanleiding gegeven tot de ontdekking van een hoogst beklagenswaardig voorval, het gevolg eener onvergefelijke onoplettendheid, waaromtrent het te wenschen is, dat een streng onderzoek moge worden ingesteld. Gemelde vrouwen werden naar het lokaal der nachtbrandwacht overgebragt, om aldaar tijdelijk in het zoogenaamde ijkhuisje te worden geplaatst, toen men in dat huisje eene vrouw ontdekte, die geheel bewusteloos was. Zij werd terstond naar het stads-ziekenhuis vervoerd, alwaar zij kort daarna is overleden. Later is gebleken, dat die vrouw, *B. van Br.* genaamd, daar reeds sedert den 1sten dezer maand, plus *tien dagen lang*, had gezeten, zonder dat iemand naar haar had gezien. In den nacht van dien dag was zij door de politie daar ingebragt, sedert schijnt men haar vergeten te hebben, en het vertrek, waarin zij zich bevond, is waarschijnlijk zoo zeer afgezonderd, dat haar geroep om hulp niet heeft kunnen worden gehoord.

— Wij vernemen dat een ambtenaar van een der ministeriën, dezen morgen, op een half uur afstands van Scheveningen getracht heeft zich in zee van het leven te berooven, maar gelukkig in zijn noodlottig voornemen nog bij tijds is verhinderd kunnen worden door een' Scheveninger, die dadelijk te hulp is gesneld. De persoon, die, naar men verzekert, eenige jaren geleden, in een gesticht te Utrecht, wegens krankzinnigheid, is verpleegd geworden, is in het badhuis gebragt, alwaar hij met zorg is behandeld. De ongelukkige bevinde zich buiten gevaar.

Rotterdam, 33 maart. Naar men vernoemt, is door den heer *E. Wenkebach*, van Amsterdam, dezelfde die de electro-magnetische telegraaf van Amsterdam naar 's Gravenhage heeft verfraaiid, concessie gevraagd tot het aanleggen van eene telegrafische lijn tusschen Rotterdam en Brouwershaven.

's Hertogenbosch, 32 maart. Heden is alhier aangekomen eene commissie uit de ondernemers van geconcessioneerden spoorweg van Arnhem over Nijmegen, Grave en Vegchel op deze stad, welke onmiddellijk met alle bereidwilligheid door de stads regering is ontvangen geworden, en die met dezelve ter zake voormeld is in conferencie getreden.

Zierikzee, 30 maart. Men vernoemt, dat de deelneming in de alhier bestaande onderlinge waarborgvereeniging van arbeiders, in den afgeloopen zomer weder eenigszins is toegenomen, zoowel in aantal van deelnemers als in het bedrag der ingebragte sommen; zijnde door 103 deelnemers ingebragt de som van *f* 788.12, waarvan aan dezelve in de acht weken, loopende van den 13den januari tot den 2den maart jl., in zoo vele wekelijksche termijnen is teruggetaald de som van *f* 498.33.

Het zal geen betoog behoeven, hoezeer deze ondersteuningen, welke de verdiensten bezitten van uit bespaarde penningen te zijn voortgevoeid, in verband

[illegible] andere hulpmiddelen, die te dezer stede zijn aangewend, om in dezen kommervollen winter, de meer behoeftige burgerij te hulp te komen, hebben bijgedragen, om voor hen, die zich door de voorgenoemde deelneming deze voordeelige besparing verworven hebben, de bezwaren, die de duurte der levensmiddelen voor de mindere standen veroorzaakt, aanmerkelijk te verzachten. De commissie van bestuur over deze inrigting heeft daarom ook, uit aanmerking van die duurte, en ten einde te toonen, dat zij het overleg en de spaarzaamheid van dezulken, die van deze inrigting gebruik maken, op prijs stelt, besloten, aan de deelnemers dezer waarborg-vereeniging uit het fonds nog eene buitengewone toelage, tot hetzelfde bedrag, als ieder gedurende acht weken genoten heeft, toe te kennen, en alzoo de uitdeelingen nog met eene negende week te verlengen. Het is alleens te wenschen, dat de arbeidende klasse te dezer stede hoe langs hoe meer doordrongen worde van het groote nut, dat er voor hen in gelegen is, zich de gelegenheid ten nutte te maken, om in de zomermaanden wekelijks iets af te zonderen voor de meer dringende behoeften des winters; en dat de brodbakkers en allen, die op de arbeiders en werklieden eenigen invloed hebben, hen daartoe gestadig aanspoorden en er hen in behulpzaam waren. Vele arbeiders, die het zeer wel kunden, verzuimen van de hun daartoe zoo welstrekkend aangeboden gelegenheid gebruik te maken, maar de commissie heeft aan dezen kunnen voldoening, dat anderen, en daaronder zelfs dezulken die met talrijke huishoudens zijn belast, als om strijd hunne wekelijksche inlagen des zomers bezorgen, en er zich des winters zoo wel bij bevinden, en het getal derzulken zal ongetwijfeld toenemen, als de commissie, zoo als [illegible] tijd, in slagen mag, om bij voorkeur de deelnemers der waarborg-vereeniging in die tijdperken des jaars, waarin de gewone werkzaamheden stilstaan, eenigen arbeid te bezorgen, waartoe men vertrouwen mag, dat het haar niet aan ondersteuning ontbreken zal, omdat geene weldadigheid doelmatiger is dan die door arbeid verdiend wordt.

Leeuwarden, 10 maart. In deze provincie is men algemeen van gevoelen, dat de prijzen der aardappelen spoedig zullen dalen. Immers in de zoogenaamde bulten der landlieden is nog eene zeer groote hoeveelheid aardappelen voorhanden; die aardappelen zijn [illegible] te beloeft [illegible] vroegen ongeschiedt.

Heerenveen, 6 maart. Sedert den 8sten november jl. werd vermist zekere *Jochum Kok*, te dezer plaatse geboren, doch thans woonachtig te Appelscha, alwaar hij het bedrijf van schoenmaker uitoefende. Omtrent zijne verdwijning waren allerlei geruchten in omloop; niemand, echter, kon de ware oorzaak ontdekken. Intusschen waren de handelingen van zijnen knecht, *Abraham Bijsterveld*, van zoodanigen aard, dat men [illegible] dezen persoon niet onbekend met de oorzaak te kunnen houden, en, aangezien deze van eenigen [illegible] zijde bekend stond, begon men het vermoeden [illegible] zijnen meester om [illegible] in het bezit [illegible] 750; welke men wist, dat *Kok* in huis had, en voornemens was, aan zijnen leerlooijer te bezorgen. In dit vermoeden werd men versterkt, doordat *Bijsterveld*, na de verdwijning van [illegible] eenige kleedingstukken aankocht en betaalde, [illegible] jen eenigmale ontbaak; terwijl [illegible] hetwelk gebleken is het eigendom van zijnen meester te zijn.

Van den en ander werd aan de justitie kennis gegeven, ten gevolge waarvan *Bijsterveld* in verzekerde bewaring werd genomen en in het huis van arrest alhier overgebragt.

Nog altijd bleef de verdwijning van *Kok* eene geheimvolle zaak, terwijl de knecht te kennen gaf, niets anders daarvan te weten, dan dat hij op reis [illegible] was. Eindelijk echter werd het lijk van den vermisten persoon op den 28sten der vorige maand in de [illegible] te Appelscha drijvende gevonden, en al aan [illegible] waren de kenteekenen zigtbaar, dat hij verdronken was; zoodat het bijna aan geen twijfel onderhevig is, of *Bijsterveld* heeft zijnen meester door [illegible] verbijzeld en daarna het vaarwater geworpen, welligt aan steenen of [illegible] gewigt vastgemaakt, ten einde te zinken.

[illegible] is gebleken, en daarna maandag ll. alhier aangekomen, [illegible] gerechtelijk geneeskundig onderzoek is het vermoeden van vermoording bevestigd. Het is te hopen, dat de beschuldigde zijne gruweldaad zal belijden: wel te verstaan, indien hij de dader is.

Assen, 12 maart. Artikel 93 der keur op het voorkomen en blusschen van brand, te dezer stede, bepaalt, dat twee maalen in het jaar alle schoorsteenen door twee brandmeesters zullen worden nagezien. Mr. *G. J. F. Fabius*, lid van het provinciaal gerechtshof, weigerde dien brandmeesters den toegang tot zijne stookplaatsen, op grond dat hij, naar aanleiding van artikel 168 der grondwet, niet anders dan door eene wet verpligt kon worden, zijne woning voor eenige beambten te openen. Bij vonnis, echter, van den regter in dit kanton van heden morgen, is dit beweren verworpen, en de gedaagde verwezen in de boete, op het weigeren van toegang bij het aangehaalde artikel der keur bedreigd.

Ingezonden stukken.

Eenige opmerkingen betrekkelijk het veroordeelend arrest van het hof van Gelderland, in zake den uitgever der Arnhemsche Courant, *gewezen door de heeren mrs.* JACOB RAU, *vice-president*, NICOLAAS VAN DE WALL, GERARD JEAN CHRÉTIEN SCHNEITHER, THEODORUS MARCELLUS IGNATIUS ALOISIUS *baron* VAN LAMSWEERDE, JACOB HENDRIK VAN DER RENNE, BERNARD GUTBERLETH SNETHLAGE, *raadsheeren.*

Du choc des opinions jaillit la vérité.

VI.

Wij gaan over tot de beschouwing der IXde *overweging*; dezelve luidt:

»*Overwegende*, dat, wel is waar, volgens de beginselen der nederlandsche staatswet, de koning niet »verantwoordelijk voor de daden zijner regering en in »dien zin onschendbaar is; dat alzoo in het algemeen »het oordeel over de handelingen van regering den »persoon des konings niet treffen kan; — dat deze »stelling, bijaldien men ook de troonrede, als een »*staatsstuk* en het uitspreken derzelve in eenen ruimeren zin, als eene regerings-daad wilde beschouwen, dit," (*deze stelling*) »echter niet zoude kunnen dienen tot de gevolgtrekking, dat het *vrije oordeel daarover* zich *zooverre* mag uitstrekken, dat, »wanneer de beoordeeling lasterlijk en honend is, »zulks geoorloofd zoude zijn, — en overzulks des koonings waardigheid in het openbaar, en boosaardig »straffeloos zoude kunnen worden aangerand of straffeloos hoogstdeszelfs persoon zoude kunnen worden gesmaad, gehoond of gelasterd; hetgeen, zoo»wel uit den aard der zaak en uit artikel 225 der »grondwet, als uit het bestaan en de algemeene be»woordingen van artikel 1 der wet van 1 juni 1830 »(*Staatsblad* no. 15) blijkbaar is."

Ook deze *overweging* is voor vele en velerlei tegenspreek en tegenbewijs vatbaar. Het hof beaamt — ofschoon het onnoodig schijnt, omdat de wet van 1829 het uitdrukkelijk vaststelt, — dat de koning niet verantwoordelijk is, in het algemeen, voor de daden zijner regering en alzoo het oordeel, daarover geveld, den koning niet treffen kan. Tot zooverre zijn wij het met het hof volkomen eens, maar verschillen met hetzelve geheel van opinie omtrent het volgende gedeelte van deszelfs *overweging*: »al is de troonrede een *staatsstuk*," — hetwelk dus beoordeeld mag worden en waarvan de beoordeeling nimmer den *koning* treffen kan, en al beschouwt men het *uitspreken* eener troonrede als eene *regerings-daad*, — hetwelk dus met hetzelfde regt mag beoordeeld worden, en door welke beoordeeling de *koning* evenmin kan worden getroffen: — al neme men deze beide stellingen aan, zegt het hof, dan zou daaruit nog niet volgen, »dat het VRIJE *oordeel* daarover zich »zoo verre mag uitstrekken, dat, wanneer die beoor»deeling lasterlijk en honend is, zulks geoorloofd »zoude zijn en overzulks des koonings waardigheid »straffeloos, boosaardig en openbaar aangerand en »hoogstdeszelfs persoon zoude kunnen worden gehoond, »gesmaad of gelasterd," enz.

Wij verklaren volmondig dezen syllogismus niet te begrijpen. Lichten wij denzelven wat meer toe.

Het hof neemt aan, dat de *troonrede* een *staatsstuk*, het *uitspreken* daarvan eene *regeringsdaad* is en het oordeel daarover den *koning* niet, en ja wel de *ministers* treffen kan en moet, en DESNIETTEMIN zoll de *koning*, zijn *persoon*, zijne *waardigheid* door en met die beoordeeling, — »*wanneer zij lasterlijk*, »*honend of smadend is*," — *gehoond*, *gesmaad*, *gelasterd*, *aangerand* kunnen zijn BOOSAARDIGLIJK!!??

Inderdaad, ons verstand staat daarbij stil en wij weten niet, of wij onze oogen en onze zinnen wel gelooven mogen. Intusschen het staat er duidelijk en met zoo vele woorden. De syllogismus toch, in die IXde *overweging* gelegen, komt onvermijdelijk hierop neder:

MAJOR: de *troonrede* is een *staatsstuk*, het *uitspreken* daarvan is eene *regeringsdaad*;

MINOR: het oordeel over *staatsstukken* en *regeringsdaden* is *vrij*, treft de *verantwoordelijke ministers* en *kan nimmer den* KONING *treffen*;

CONCLUSIE: derhalve, — »*wanneer dat oordeel lasterlijk*, *honend of smadend is*," — *lastert*, *hoont of smaadt men den* KONING.

Ziedaar, naar onze innerlijke overtuiging, naar ons beste weten, de IXde *overweging* van het veroordeelend arrest in een' syllogismus overgegoten en wedergegeven. Wij vragen aan het *gezond verstand* onzer lezers, of die syllogismus goed zij, en zoo ja, — wat wij stellig meenen — of die IXde *overweging* niet eene tegenstrijdigheid in zich bevat, welke de *vrijspraak*, in stede der *veroordeeling*, van den beklaagde inhoudt?

Aan de *conclusie* van dien syllogismus verbindt het arrest de voorwaarde: »*wanneer* (*indien*) *het oordeel* »*lasterlijk*, *honend* of *smadend is*."

Hieruit zou dus volgen, dat het van de NOODZAKELIJKHEID van dat »*vrije oordeel*" afhangt, of dat oordeel, over eene regeringsdaad en een staatsstuk, — »hetwelk evenwel," zegt het hof, »NIMMER den KONING treffen *kan*," — *alléén* de voor regeringsdaden en staatsstukken verantwoordelijke *ministers*, dan wel den KONING *tevens* treffen zal.

Wij vervallen hier weder in eene minitieuze distinctie, onmiddellijk gevolg dier IXde *overweging*: »*wanneer*," namelijk, »*het vrije oordeel lasterlijk*, »*honend of smadend* is;" dan treft hetzelve, behalve de ministers, ook nog den *koning*, — »*ofschoon*," gelijk het hof zegt, »dit den *koning nimmer* treffen »kan."

Men neme toch eene aan, — gelijk het trouwens kwalijk anders kan, — dat de troonrede een staatsstuk is en het uitspreken daarvan eene regerings-daad; »het oordeel daarover is nu vrij", volgens het hof, »mits hetzelve niet »lasterlijk, honend of smadend zij," want in dit geval lastert, hoont of smaadt men *ook* den *koning*. Men ga nu over tot het gebruik maken van het regt van »vrij oordeel" en [illegible] dat oordeel, — om met den heer HOFFMAN over de troonrede van 1844 te spreken, — »het is te *hopen*, »dat de *aanspraak* (de troonrede) WAARHEID *bevatte*." Het te kennen geven van die *hoop* door den heer HOFFMAN sluit in zich *twijfel* aan de *oprechtheid*, de WAARHEID der troonrede en houdt eene zijdelingsche beschuldiging aan de troonrede van onoprechtheid, van onwaarheid in; die beschuldiging is honend en lasterlijk; aan de *troonrede* gedaan, is zij gedaan aan den KONING, — dus heeft de heer HOFFMAN, in zijn oordeel over de troonrede, den koning gehoond en gelasterd? Volgens het arrest komt men tot deze conclusie. Intusschen meenen wij aan de waardigheid, aan de plaats des vertegenwoordigers en aan het gezond verstand en de zeer zeker goede gezindheid des heeren HOFFMAN verschuldigd te zijn, hier als onze meening te verklaren, dat Z. Ed. Mogende den koning *niet* gehoond of gelasterd heeft en dat het nimmer zijne bedoeling kan geweest zijn; is deze meening geground, dan is de IXde *overweging* het klaarblijkelijk niet.

Men stelle nu eene beoordeeling, zoodanig, dat de *koning* daardoor *niet* gehoond, gesmaad of gelasterd kunne worden; bij voorbeeld: (het zal, en zaak zijn onze woorden met een gondenkbaar te vragen en al onze taalkennis op te roepen:)

»Wij hadden zoo vurig gewenscht, dat de troonrede, »onder meerdere beloften, ook de toezegging eener »wet op de schutterij hadde ingehouden."

Eene zinsnede, dunkt ons, welke al zeer onschuldig is. Maar neen, zij is het niet, zij *schijnt* het slechts. Het openbaar ministerie, toch, zoo ook het stelsel van het hof aanklevende, met regt kunnen argumenteren: »Dat wenschend oordeel, over »de troonrede geveld, houdt in zich: 1o. het te ken-

»nen geven van *ontevrevenheid* met of over de troon-»rede; 2o. het ingewikkeld, (of niet-ingewikkeld) »verwijt van *nalatigheid* aan den koning. Verwijt »gij den koning *nalatigheid*, dan bezigt gij omtrent »hem eene beleedigende uitdrukking, dan *smaadt* gij »hem; legt gij uwe *ontevredenheid* met of over de »troonrede aan den dag, dan verliest gij den *eerbied* »uit het oog, aan hem verschuldigd, dan randt gij »zijne *waardigheid* en zijn *persoon* aan; het hof van »Gelderland heeft, bij arrest van 24 februari 1846, »beslist, dat »»*wanneer die veroordeeling* (der troon-»»rede) honend, *smadend*, of lasterlijk is," gij den »*koning* hoont, *smaadt* of *lastert: ergo*," enz.

Men ziet, volgens de leer van het hof omtrent het regt van »*vrije* beoordeeling" der staatsstukken en regerings-daden, en naar aanleiding der daaraan verbondene *voorwaarde*, »*wanneer* die beoordeeling »honend, smadend, of lasterlijk is," zal zelfs de onschuldigste beoordeelende redenering over de troonrede voortaan een honend, smadend, of lasterlijk karakter hebben, en zal men dus of die zelfs onschuldigste beoordeeling voortaan moeten achterwege laten, of zich vleijen met de lankmoedigheid, de ooglui-king der bevoegde autoriteit, of zich twee jaren gevangenis-straf, — het *minimum* der straf, bij de wet van 1830 bepaald, — moeten laten welgevallen.

En dan zegt men nog, dat die »*treurige pers-gedingen*" niet eene aanranding der vrijheid van drukpers zijn, of althans op het feitelijk *belemmeren* dier vrijheid uitloopen moeten. En dan zweert men nog bij den hemel, dat men de vrijheden der burgeren liefheeft, eerbiedigt, handhaaft; dat men het regt der vrijheid van drukpers beschouwt al het »*palladium onzer vrijheden*."

O! moge men niet *te laat* den afgrond peilen, welke, als eene andere hydra, ons dreigt te verslinden; moge men niet *te laat* tot redding der zieltogende vrijheid aanspoelen; moge men *bij tijds* de knellende, de [illegible] banden verbreken, welke men willens is [illegible] den hals te werpen; moge ook hier niet eenmaal het vreesselijk »*te laat!*" bevestigd worden!

Wij verzoeken beleefdelijk de redactie der Arnhemsche Courant — *in het vertrouwen op derzelver onpartijdigheid — wel te willen plaatsen de onderstaande regels, betrekking hebbende op een stuk, in genoemde courant van den 27sten februari jl., door* een vriend van goede en nuttige wegen, *gesteld.*

Is het voor geene onbetwistbare zekerheid te houden, dat degeen, die waagt voor het publiek te schrijven, en, hetzij door onkunde of uit eigenbaat of diergelijke drijfveer, datzelve publiek misleidt en van de waarheid afwijkt, weinig achting zoo voor zichzelven, als voor diegenen ten wiens behoeve hij schrijft, betoont, en dat zoodanig geschrijf, wanneer zulks uit onkunde plaats heeft, *medelijden*, maar wanneer eene onedele drijfveer hiertoe aanleiding mogt gegeven hebben, *verachting* verdient? Het geheele stuk van eenen *vriend van goede en nuttige wegen*, hoezeer aan den stijl blijkbaar door eenen beschaafden man geschreven, ademt onwaarheid, en schijnt bloot met het doel geschreven om den geprojecteerden weg van Boekholt tot den steenweg van Ruurlo naar Groenlo, circa anderhalf uur afstands van eerstgenoemde plaats, te doen mislukken, en, in plaats daarvan, eenen anderen weg, van Aalten over Varsseveld tot Terborg of Doetinchem, te doen geboren worden.

Dan, laten wij meergenoemd stuk op den voet volgen. Voorheen valt aan te merken, dat de subsidie uit de provinciale opcenten, ten behoeve van dien weg, reeds is toegestaan geworden door de heeren staten van dik gewest; maar niet voor dat de belanghebbende gemeenten bewezen hadden, dat zij, om zoodanig eenen weg te verkrijgen, tot groote opofferingen in staat waren.

De *vriend van goede en nuttige wegen* stelt voor, »om, in plaats van den weg over Lichtenvoorde en »Aalten tot aan Kiefhutte, eenen straat- of grindweg »daar te stellen, om de zoo aanzienlijke aan elkan-»der grenzende gemeenten Aalten en Varsseveld met »hare volkrijke en welvarende buurschappen, on-»derling te verbinden; om dien weg verder voort te »zetten tot Terborgh of Doetinchem, daar op die »wijze niet alleen met mindere kosten aan den wensch »en het gerief van duizende ingezetenen meer kon »worden voldaan," enz.; iets later »dat de geprojectteerde weg door eene barre, woeste, (met uitsondering van het plaatsje Lichtenvoorde) schier onbewoonde, armoedige heide zou loopen, alwaar dan »ook de benaming van den tegenwoordigen zooge-»naamden bedelaarsweg, reeds duidelijk genoeg aan-»wijst, van welk gehalte de passagiers zijn, welke »doorgaans op dit terrein worden gevonden."

Aalten is een volkrijk en zeer welvarend dorp, met verschillende fabrieken, hierin heeft schrijver gelijk: dit schijnt hij over het hoofd gezien te hebben, dat de geprojecteerde weg ook door Aalten zal loopen, en dit dorp, in plaats van met het aanzienlijke en welvarende daaraan grenzende dorp Varsseveld, met het even aanzienelijke welvarende en daaraangrenzende dorp Lichtenvoorde zal verbinden.

Aalten nu blijft onveranderd, of de weg over Varsseveld dan over Lichtenvoorde loopt; maar laatstgenoemde plaats telt meerdere inwoners en heeft meerderen handel. Eilieve, mijnheer de schrijver, waar zult gij die *duizende ingezetenen meer*, wanneer de weg naar uw oordeel zou worden gelegd, en tot welkers gerief deze zou moeten dienen, dan wel zoeken? De geprojecteerde weg zal van Aalten loopen, langs de buurtschap Barlo, in verband met het plan om dien weg te vereenigen met dien op Bredevoort: ook tot bevordering van den vervoer uit de aanzienelijke buurtschappen Miste en Corle, onder Winterswijk; van dat punt zal de weg tot Lichtenvoorde vervolgd worden door de aanzienelijke buurtschap Vragener, geheel woeste en barre heide, zoo als de verbeelding van den *vriend van goede en nuttige wegen* die schetst, heeft slechts eene lengte van 1075 ellen en nog is dit einde wegs, hoezeer heide, niet geheel onbebouwd en woest! Van Lichtenvoorde zal die weg voortloopen tusschen de zoo volkrijke buurtschappen Zieuwent en Lievelde met ruim 2000 inwoners tot aan den bedelaarsdijk, alwaar dezelve zich eenigermate regts moet buigen, en dan — dit zij erkend — midden door eene heide zal loopen, om een uur beneden Groenlo, aan den grindweg van laatstgenoemde plaats op Ruurlo, aan te sluiten. Hoezeer heidegrond, is deze, evenwel, van eene goede soort, en niets dan een goede weg is er noodig, om dien, na weinige jaren, in vruchtbare akkers herschapen te zien. Daarenboven, de lengte van dezen weg bedraagt 2658 ellen; gevolgelijk, dat de geheele heide, waardoor de geprojecteerde weg zal heenloopen, van Aalten af tot aan den ruurloschen grindweg, ruim een half uur gaans lengte zou hebben, indien het aan elkander lag.

Beschouwen wij nu voor een oogenblik het terrein, dat de *vriend van goede en nuttige wegen*, die zoo gaarne het schoone met het nuttige vereenigt, en wat om de vrolijke en aangenaame situatie de voorkeur zou verdienen, opgeeft.

Hoezeer door geene vrolijke en aangenaame ligging uitmuntende, is de weg van Aalten naar Varsseveld nog al dragelijk; een kwartier uurs aan dezelfde zijde van Varsseveld is de weg ook vrij wel, en loopt langs aangenaam liggende boerenplaatsen; maar een weinig verder, loopt men zoo in de barre, woeste, armoedige heide, die kort voor Terborgh eerst afscheid neemt; *een* allerarmoedigst huisje is aan dien weg, die nagenoeg een uur lang is, te vinden; gevolgelijk, dat de weg, die *de vriend van goede en nuttige wegen* voorstaat, zoo ongeveer een half uur langer door de barre en woeste heide zoude loopen, dan de geprojecteerde over Lichtenvoorde en eene bevolking van mindere inwoners (Varsseveld) zou wenschen bevoordeeld te zien boven eene van meerdere (Lichtenvoorde).

Omtrent den schimp op den bedelaarsdijk of weg, willen wij kortelijk aanmerken, dat *de vriend van goede en nuttige wegen* er niets van weet.

Deze bedelaarsdijk, eigenlijk den nieuwendijk genaamd, loopt midden door het ruurlosche broek, voor een groot gedeelte bestaande uit zeer goede weilanden, maar waar de grond, over het algemeen, te laag is, om woningen te plaatsen of tot bouwland aan te leggen; deze weg is circa twee uren lang. Zou het de *vriend van goede en nuttige wegen*, niet dom achten, dat bedelaars, die het handwerk wilden drijven, eenen weg wilden betreden waar geene woningen staan? Zoo *de vriend*, enz. lust mogt hebben, om den juisten oorsprong van dien naam te weten, zal hij zich naar ruurlosch Zieuwent moeten begeven, waar de dooper woont. Deze weg is zijnen oorsprong verschuldigd aan eene omstandigheid, die niet het minst met de zaak gemeen heeft.

Schrijver verzekert ook van *meerdere kosten*. Waarschijnlijk is dit zeeuw nog ongegrondst, daar van Aalten tot Lichtenvoorde de grind naast de bedding van den weg te vinden is en deze of elke in de nabijheid. Hetzelfde, evenwel, onbekend, of hetzelfde van Aalten tot Terborg plaats hebbe; zoo ja, dan waren de kosten *hier* of *daar* gelijk; maar waarom, zoo als *de vriend* beweert, daar ter plaatse minder?

Vervolgens toont de schrijver zijne geheele onkunde met het projectplan. Misschien om een proefje van zijne poëtische gave aan het licht te brengen, drukt hij zich uit, »dat het onbeslissende van den geprojecteerden weg ontegenseggelijk blijkt, dat dezelve »van Ruurlo afstreeds op eenen digten en evenwijdigen »afstand, van en met zijnen linkerbuurman, door de »eenzaamste streken voortloopt, om, eindelijk, beide »als ongelukkige tweelingbroeders, zonder voeten »geboren, geheel verlaten en aanschijnlig geworden, »in elkanders nabijheid aan de grenzen, voor altijd »hun graf te vinden." Vooreerst is het eene *onwaarheid*, dat het project van den weg tot Ruurlo is gemaakt. Ruim anderhalf uur boven Ruurlo zal hij dien weg aanraken op het vereenigingspunt bij [illegible], alwaar dezelve dan ook de communicatie met de aanzienlijke buurtschappen Beltrum en Lindvelde, en het plaatsje Borculo zal bevorderen.

Het is dus even *onwaar*, dat hij evenwijdig met zijnen tweelingbroeder, den linkerbuurman zal loopen, tenzij hem bewezen worde, dat nagenoeg een regthoekige driehoek, gelijk met een parallel is. *Onwaar* is almede, dat hij zonder voeten zal geboren worden, want de daarstelling geschiedt met aansluiting van de zijde van het pruissisch gouvernement eerst wel tot Boekholt en verder tot Wezel.

Zal het meer betoog behoeven, dat grove onkunde, of onwil, den schrijver zoo zeer heeft doen dwalen, en dat het wenschelijk zij, dat de geprojecteerde weg in zijn geheel worde daargesteld, met verwerping van elke poging, die door onkundige of eigenbatige lieden wordt aangewend, om aan dezen weg eene andere rigting te doen geven. *De vriend van goede en nuttige wegen* zal dan deze teregtwijzing, van zijne grove dwaling, namelijk dat de daarstelling van dezen weg aan eene hatelijk aristocratisch neptiente zou toe te schrijven zijn, wel willen terugkomen. Neen! verre van dien; alleen het groot belang der betrokkene gemeenten heeft dezelve doen besluiten, zich de grootste opofferingen te getroosten, als het aanzienlijke bedrag der kosten uit eigene middelen bestrijdende en derhalve de rijks en provinciale subsidiën alleen kunnen worden aangemerkt als eene te-gemoet-koming ter oorzake van het algemeen belang bij het daarstellen van dien weg als werkelijk eene groote communicatie tusschen Pruissen en Nederland, speciaal op Zutphen, daarstellende.

Een geabonneerde.

Advertentiën.

M. E. JUTA, teedergeliefde Echtgenoot van *P. J. TE WINKEL*, te *Arnhem*, beviel op den 12den Maart 1846 van *twee* welgeschapen *Zonen*.

† † † BURGEMEESTER en WETHOUDEREN † † Den STAD *ARNHEM*, zijn voornemens, † op Vrijdag den 20sten Maart 1846, des voormiddags ten een uure publiek, bij inslag, aan het Raadhuis alhaar, te verkoopen:

Eene HUIS en ERVE, staande aan den St. Jans Binnen Singel te Arnhem, bewoond door [illegible] *SCHULLER*, welk bij den inzet met de hoogste gebragt is op . . . . . *f* 3591.

Omtrent de voorwaarden der veiling kan men inlichting bekomen bij den te Arnhem residerenden Notaris Mr. [illegible] VAN ECK.

De nog overgebleven GOEDEREN zullen nog, gedurende dezen dag en 16den, Dingsdag den 17den en Woensdag den 18den Maart tot zeer VERLAAGDE PRIJZEN opgeruimd worden.

J. BENJAMINS.

Graanprijzen.

Arnhem, 12 Maart 1846.

Oude Weit van *f* 0.00 tot *f* 0.00; *Nieuwe Weit* van *f* 7.50 tot *f* 10.70; *Rogge* van *f* 7.00 tot *f* 0.00; *Boekweit* van *f* 8.00 tot *f* 8.30; *Gerst* van *f* 5.50 tot *f* 0.00; *Vrijsche Haver* van *f* 0.00 tot *f* 00.00; *Voerhaver* van *f* 2.80 tot *f* 3.50; *Witte Boonen* van *f* 00.00 tot *f* 00.00; *Paarde Boonen* van *f* 6.00 tot *f* 7.00; *Grauwe Erwten* van *f* 13.00 tot *f* 15.00; *Groene Erwten* van *f* 00.00 tot *f* 00.00; *Gele Erwten* van *f* 10.25 tot *f* 0.00; *Koolzaad* van *f* 00.00 tot *f* 00.00; *Zaadzaad* van *f* 00.00 tot *f* 00.00; *Klaverzaad* van *f* 36.00 tot *f* 00.00; *Aardappelen* van *f* 3.00 tot *f* 4.50; *Boter* van *f* 0.88 tot *f* 1.00 het pond.

Schatterwaagte te Arnhem.

Den 13 Maart 2 El 0 Palm 0 Duim, gew. 0 gev. 3 lb.

Te Arnhem, bij G. A. THIEME, Boekdrukker.